

راهبردهای موثر وصول مطالبات بانکی

دکتر مهدی نورسینا
(عضو هیات علمی دانشگاه)

محیا کریم نیا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهبردهای موثر وصول مطالبات بانکی

تالیف:

دکتر مهدی نورسینا

عضو هیات علمی دانشگاه

محیا کریم نیا

انتشارات موجک

سرشناسه: نورسینا، مهدی، ۱۳۴۸ -

عنوان و نام پدیدآور: راهبردهای موثر وصول مطالبات بانکی / تالیف مهدی نورسینا، محیا کریم‌نیا.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۸۱ ص.

شابک: ۳-۲۶۳-۹۹۴-۶۰۰-۹۷۸، ۳۶۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۹۳-۹۵.

موضوع: بانک و بانکداری -- قوانین و مقررات -- ایران

موضوع: Banking law -- Iran

موضوع: وام‌های بانکی -- ایران

موضوع: Bank loans -- Iran

شناسه افزوده: کریم‌نیا، محیا، ۱۳۶۷-

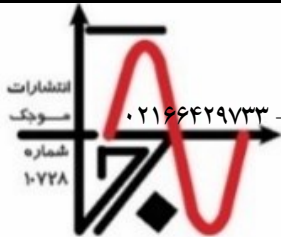
رده بندی کنگره: KMH۹۴۰

رده بندی دیویی: ۳۴۶/۵۵۰۸۲

شماره کتابشناسی ملی: ۷۵۲۸۵۴۳

انتشارات موجک

واتساپ: ۰۹۳۶۳۰۳۱۲۵۸ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز پخش: ۰۲۶۳۲۷۰۵۳۱۸ - ۰۲۶۳۲۷۲۱۸۱۹ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳ - ۰۲۱۶۶۴۲۹۷۳۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir

عنوان: راهبردهای موثر وصول مطالبات بانکی

تالیف: دکتر مهدی نورسینا، محیا کریم‌نیا

مشخصات ظاهری: ۸۱ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۹، تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۳۶۰۰۰۰ ریال، شابک: ۳-۲۶۳-۹۹۴-۶۰۰-۹۷۸

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات موجک محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق

چاپ و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و ... را ندارد. متخلفین به موجب

بند ۵ ماده قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

پیش گفتار..... ۱

فصل اول: کلیات ۳

۱-۱ تشریح موضوع کتاب ۳

۲-۱ اهمیت و اصول مطالبات بانکی ۵

۳-۱ اهداف ۷

۴-۱ مدل مفهومی ۷

۵-۱ تعریف نظری کلمات کلیدی ۷

فصل دوم: بانکداری در ایران ۹

۱-۲ پیدایش بانکداری ۹

۲-۲ تاریخچه بانکداری و بانک مرکزی در جهان ۹

۳-۲ تاریخچه بانکداری در ایران ۱۰

۴-۲ ملی شدن بانکها ۱۱

۵-۲ ارکان بانکها ۱۱

۶-۲ فعالیتهای بانکداری بعد از انقلاب اسلامی ۱۲

۷-۲ اهداف نظام بانکی و اصول و معیارهای اعطای تسهیلات در بانکداری اسلامی ۱۳

۱-۷-۲ اصل اول: حذف ربا ۱۳

- ۲-۷-۲ اصل دوم: سرمایه‌گذاری ۱۴
- ۳-۷-۲ اصل سوم: تعیین سود و نرخ بازده مورد انتظار ۱۴
- ۴-۷-۲ اصل چهارم: اولویت اعطای تسهیلات و پرداخت منابع به صورت قرض الحسنه... ۱۴
- ۵-۷-۲ اصل پنجم: نظارت ۱۴
- ۸-۲ شاخص‌های ارزیابی مشتریان در اعطای تسهیلات ۱۵
- ۹-۲ ضوابط و معیارهای اساسی اعطای تسهیلات ۱۵
- ۱-۹-۲ قابلیت اعتماد و اطمینان ۱۶
- ۲-۹-۲ قابلیت و صلاحیت فنی ۱۷
- ۳-۹-۲ ظرفیت مالی و کشش اعتباری ۱۸
- ۴-۹-۲ وثیقه یا تامین اعتباری ۱۹
- ۱۰-۲ انواع اسناد ۲۰
- ۱-۱۰-۲ اسناد لازم الاجرا ۲۰
- ۲-۱۰-۲ اسناد تجاری ۲۱
- ۳-۱۰-۲ اسناد عادی ۲۲

فصل سوم: نظارت بر فعالیت‌های بانکی در ایران ۲۵

- ۱-۳ فرایند نظارت و پیشینه آن بر فعالیت‌های بانکی در ایران ۲۵
- ۲-۳ انواع نظارت در سیستم بانکی ۲۶
- ۳-۳ مراحل نظارت ۲۷
- ۴-۳ بخش‌های اقتصادی ۲۷
- ۵-۳ تقسیم بندی و تعریف اولیه تسهیلات اعطایی در بخش‌های مختلف اقتصادی ۲۸
- ۶-۳ نحوه بررسی و ارزیابی واحدهای اقتصادی فعال از نقطه نظر سرمایه در گردش ۳۱

فصل چهارم: وصول مطالبات بانکی ۳۵

- ۱-۴ انواع مطالبات معوق ۳۵

۳۷.....	۲-۴ طبقه بندی انواع مطالبات معوق
۳۷.....	۳-۴ نحوه محاسبه ذخیره مطالبات مشکوک الوصول
۳۷.....	۴-۴ انواع ذخیره مطالبات مشکوک الوصول
۳۹.....	۵-۴ ارکان تعیین کننده ذخیره خاص مطالبات مشکوک الوصول
۳۹.....	۶-۴ عوامل موثر در پیش بینی ذخیره مطالبات مشکوک الوصول
۴۰.....	۷-۴ نحوه محاسبه ذخیره خاص مطالبات مشکوک الوصول
۴۱.....	۸-۴ مسائل بانکداری در کشورهای در حال توسعه
۴۳.....	۹-۴ راهبردهای مؤثر بر وصول مطالبات
۴۳.....	۱-۹-۴ عوامل درون سازمانی
۴۴.....	۲-۹-۴ عوامل برون سازمانی

فصل پنجم: تحقیقات وصول مطالبات بانکی ۴۵

فصل ششم: مطالعه موردی ۵۱

۵۱.....	۱-۶ جامعه آماری و نمونه
۵۱.....	۲-۶ راهبردهای موثر بر وصول مطالبات بانک ملت
۵۱.....	۳-۶ ابزار و روش
۵۳.....	۴-۶ طراحی و ارزیابی پرسشنامه
۵۵.....	۵-۶ روایی و پایایی
۵۵.....	۱-۵-۶ روایی پرسشنامه
۵۶.....	۲-۵-۶ پایایی پرسشنامه
۵۶.....	۶-۶ تکنیک دلفی
۵۷.....	۷-۶ تحلیل عاملی
۵۸.....	۸-۶ تحلیل ماتریس کوواریانس

فصل هفتم: یافته‌ها..... ۵۹

۱-۷ توصیف متغیرهای جمعیت شناختی ۵۹

۲-۷ توصیف متغیرهای مورد مطالعه ۶۰

۳-۷ بررسی نرمالیتی داده‌ها ۶۲

۴-۷ تحلیل عاملی تاییدی پرسشنامه (CFA) ۶۳

۵-۷ تحلیل عاملی تاییدی مرتبه دوم ۶۸

۶-۷ رتبه بندی راهبردهای موثر بر وصول یا عدم وصول مطالبات بانک ملت ۷۱

فصل هشتم: جمع بندی ۷۵

۱-۸ نتیجه گیری ۷۵

۲-۸ پیشنهادها ۷۷

منابع ۷۹

منابع فارسی ۷۹

منابع انگلیسی ۸۱

پیش‌گفتار

هدف از تالیف کتاب حاضر شناسایی و رتبه‌بندی راهبردهای موثر بر وصول یا عدم وصول مطالبات بانک ملت در کلان شهر تهران است. کتاب حاضر از لحاظ روش پژوهش توصیفی-پیمایشی اکتشافی و از لحاظ هدف از نوع کاربردی بوده است. جامعه آماری کتاب حاضر عبارت است از منتخبی از کارمندان بخش اعتبارات بانک ملت شهر تهران به تعداد ۲۴۳۸ نفر که با فرمول کوکران حجم نمونه تعداد ۳۳۲ محاسبه گردیده است همچنین از نظرات منتخبی از خبرگان بانک ملت که براساس طرح نمونه‌گیری قضاوتی تعداد آنها جمعاً ۱۰ نفر است جهت تعیین متغیرها و تهیه پرسشنامه استفاده گردیده است. و همچنین روش نمونه‌گیری نیز تصادفی ساده بوده است. ابزار مورد استفاده پرسشنامه محقق ساخته براساس مبانی نظری بوده است و روایی و پایایی آن محاسبه شده است. در کتاب حاضر با مطالعه در مبانی نظری و پیشینه پژوهش تعداد ۵ معیار و ۱۹ زیر معیار شناسایی شده است که در اختیار خبرگان قرار گرفته است و سپس در یک راند خبرگان در تعداد ۵ معیار اصلی و ۱۹ زیر معیار فرعی به توافق رسیدند و در مرحله بعدی از تحلیل عاملی تأییدی مرحله دوم مدل ارائه شده آزمون و برازش و سپس این ابعاد رتبه‌بندی شدند و در نهایت رتبه راهبردهایی مؤثر به ترتیب میزان اثرگذاری از رتبه اول تا سوم عبارت بود از: بازنگری و اصلاح عوامل بازدارنده، نظارت کافی بر نحوه مصرف تسهیلات، وجود سیستم مناسب ارزیابی و اعتبار سنجی مشتریان.

شیوه سازماندهی کتاب حاضر به صورت زیر می‌باشد.

فصل اول: کلیات

فصل دوم: بانکداری در ایران

فصل سوم: نظارت بر فعالیت‌های بانکی در ایران

فصل چهارم: وصول مطالبات بانکی

فصل پنجم: تحقیقات وصول مطالبات بانکی

فصل ششم: مطالعه موردی

فصل هفتم: یافته‌ها

فصل هشتم: جمع‌بندی

در پایان، بر خود لازم می‌دانیم از همه عزیزانی که در مراحل گوناگون آماده‌سازی این کتاب ما را یاری نموده‌اند، صمیمانه تقدیر و تشکر نمائیم.

دکتر مهدی نورسینا، محیا کریم نیا

زمستان ۱۳۹۹

Effective Strategies of Collecting Bank Receivables

Dr. Mehdi Noursina
Faculty member of University

Mahya Karimnia

از جمله موضوعات مهم در خصوص تسهیلات بانکی احتمال عدم بازپرداخت تسهیلات دریافتی می‌باشد. عوامل مختلفی در عدم بازپرداخت تسهیلات بانکی موثر است که با شناسایی این عوامل می‌توان زمینه را جهت کاهش و کنترل ریسک اعتباری بانک‌ها فراهم کرده و در فرایند اعطای اعتبارات بهبود حاصل کرد.

بی‌تردید، یکی از پیامدهای فعالیت‌های پولی و موسسات اعتباری، پیدایش مطالبات معوق است. یکی از شاخص‌های مهم سنجش سلامت بانکی در نظام بین‌المللی، نسبت حجم مطالبات معوق به کل مطالبات است. پدیده‌ای که از دغدغه‌های موثر و مهم موسسات مالی - اعتباری و بانک‌ها است که اثرات منفی در بیلان موسسات و شوک‌های اقتصادی دارد و از دو دیدگاه درون و برون سازمانی حائز اهمیت می‌باشد از دیدگاه درون سازمانی که شامل هزینه‌های عملیاتی، سود آوری، میزان خدمت رسانی به مشتریان و سایر شاخص‌ها، عملکرد بسزای در کیفیت موسسات مالی دارند و از دیدگاه برون سازمانی شامل گردش نقدینگی اقتصاد کشور، عدم ارائه خدمات به بنگاه‌های تولیدی - صنعتی و در نهایت رکود اقتصادی را در پی خواهد داشت طبق مدل‌های برازش شده، تاثیر شوک متغیرهای اقتصادی که از اجزای سیاست‌های پولی و مالی به وجود می‌آید نظیر تورم، رشد ناخالص داخلی بدون نفت، حجم نقدینگی، نرخ سود تسهیلات به ترتیب نقش بسزایی بر روی مطالبات معوق سیستم بانکی هستند. جلوگیری از ایجاد مطالبات معوق در تسهیلات اعطایی و یا وصول آنها به صورت بالقوه و بالفعل امکانات ایجاد درآمد جدید را افزایش داده و توان برنامه ریزی بانک را در صرف منابع و تحصیل درآمد، بالاتر خواهد برد.

